

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

SVEDECTVO

ročník 27
máj 2017
cena 0,90 EUR

5

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

Je úlohou Slovanov niesť kríž

NÁŠ ROZHOVOR

Od vraždy kňaza Štefana Poláka uplynie 8. októbra tohto roku 30 rokov. Ani za taký dlhý čas sa nepodarilo vyšetriť a potrestať jeho smrť, ktorá je sprevádzaná množstvom dohadov i vykonštruovaných dôvodov. Polák bol kňazom v Borovciach od roku 1981 do svojej smrti. ŠtB ho evidovala ako dôverníka, no on spoluprácu odmietal. Definitívne nie povedal po návrate z Ríma v roku 1986, keď vystúpil aj z organizácie Pacem in teris. So smrťou Poláka spájala ŠtB aj Ing. Mariána Tkáča, v súčasnosti predsedu Matice slovenskej. S Polákom sa zoznámil na audiencii u pápeža v Ríme. Nielen o tejto udalosti poskytol nášmu Svedectvu rozhovor.

V noci zo siedmeho na ôsmeho októbra 1987 niekto brutálne zavraždil farára v obci Borovce

V prvom rade, druhý sprava Štefan Polák, za ním Marián Tkáč na audiencii u pápeža v roku 1986.

Foto archív

Štefana Poláka. Utýrané telo mŕtveho kňaza našli farníci na jeho fare. Nohami a krkom bol pripútaný k radiátoru, cez ústa mal prelepenú pásku a okolo neho bola rozsypaná paprika. Jeho násilná smrť patrí do skupiny

doteraz nevyšetrených úmrtí. Vy ste sa so Štefanom Polákom stretli v septembri 1986 na audiencii u pápeža. Poznali ste sa?

S kňazom Štefanom Polákom som sa pred stretnutím v Ríme nepoznala. **Pokračovanie na 2. strane**

Ján Litecký Šveda Kedy sa skončia Barbarské dni?	2
Eva Zelenayová Kedy budú stihani klamári	3

Ján Košiar Memento pre súčasnú generáciu	4-5
Z výročných schôdzí	6-7

Margita Zimanová Svedectvo pána Skladana	8
Viliam Jablonický Judákovo Slovenské martýrium	9

Ivan Mrva Keď sa mesiac lásky...	12-13
Anton Semeš Stalo sa v Dechticiach	13

Kedy sa skončia Barbarské dni?

V Banskej Bystrici sme sa v apríli opäť stretli, aby sme si pripomenuli 67. výročie tzv. Barbarskej noci. Minuloročný príhovor som nazval: „Prídu aj barbarské dni?“ a bol venovaný hlavne nebezpečenstvu postupnej moslimskej okupácie Európy. Tento názov nepripomínam s nijakou radosťou ani zadosťučinením, ale preto, lebo takýto názov s malou obmenou môžeme, žiaľ, dať aj tohtoročnému príhovoru. Hoci tohto roku som nechcel byť politicky veľmi konkrétny, chcel som pri príležitosti komunistického barbarstva voči reholiam povedať skôr niečo duchovné. No nielen, že moslimské nebezpečenstvo trvá a európski socialistickí politici ho ešte podporujú, ba dokonca aj takí, ktorí sa hlásia ku kresťanstvu, ale aj u nás sa dejú veci, ktoré vyvolávajú pocit ohrozenia slobody, za ktorú naši členovia trpeli desiatky rokov.

Konkrétne komunisti, ktorí tu postupne od roku 1945 zaviedli zločinecký režim, prenasledovali Cirkev, povraždili množstvo ľudí a hospodárstvo dovedli na samý chvost rozvinutej Európy, sú v poslednom čase opäť mimoriadne aktívni. Ako keby sa inšpirovali maďarským revizionistickým heslom „všetko späť“ a chceli si navrátiť už nielen ekonomickú vládu v spoločnosti, o ktorú sa dobre postarali v novembrovom eštabáckom podvode, ale opäť už aj komunistický výklad dejín. Nie je to pre nich nijaký vážny problém, veď médiá majú (s malou výnimkou polovice 90. rokov) stále vo svojich rukách. Ako to výstižne povedal nebožtík Kurt Vonnegut: „Chopili sa vlády nad komunikáciami a nad školami, takže to vyjde narovna, ako keby sme boli Poľsko za čias okupácie.“

Na prenasledovanie nekomunistického výkladu dejín si dokonca vytvorili Národnú kriminálnu jednotku (NAKA). Azda nezaškodí uviesť slová dlhoročného politického väzňa Alexandra Solženicyna: „Na celej planéte a v celých dejinách neexistoval režim krutejší, krvavejší a zároveň prefíkanejší a ľstivejší než režim bolševický, ktorý sa samozvane prehlásil za sovietsky“. Takže musíme nekompromisne dodať, že komunistický výklad dejín sa rovná zločinecký výklad dejín.

Tohto roku uplynie rovných 100 rokov od októbrového puču v Sankt Peterburgu a ak si zosumarizujeme iba pár čísel súvisiacich s týmto výročím, tak ide z nich mráz po chrbte. Celkovo marxistické režimy vyvraždili v 20. storočí zhruba 110 miliónov ľudí. Nemecský sociológ Gunnar Heinsohn, naklonený skôr ľavicu, zostavil aj rebríček „megavrahov“ 20. storočia (zvýraznení sú komunisti):

1. Stalin
2. Mao Ce-tung
3. Adolf Hitler
4. Čankajšek
5. V. I. Lenin
6. Hideki Tódžó
7. Pol Pot
8. Mengistu Haile-Mariam
9. Aja Chán (Pakistan)
10. J. B. Tito

A teraz aspoň pár domácich čísel. Hneď po roku 1945 Benešove „mimoriadne ľudové súdy“ odsúdili vo vtedajšom Česko-Slovensku asi 23 000 osôb, z toho 738 na trest smrti. Štatistiky pre roky 1948 – 1989 hovoria, že na Slovensku bolo evidovaných vyše 71 tisíc politických väzňov. V celom Česko-Slovensku bolo popravených 241 osôb. Pri výsluchoch ŠtB bolo zavraždených 600 osôb. Odvlečených orgánmi NKVD na Sibír od roku 1944

Pamätná tabuľa na Barbarskú noc. Je umiestnená na Biskupskom úrade v Banskej Bystrici.

Foto Eva Zelenayová

vyše 25 000 osôb, čo podľa ostatných údajov, po otvorení archívov v Rusku, môže predstavovať až vyše 70 tisíc. Zastrelených na úteku cez hranice Železnej opony vyše 400 osôb. Z republiky emigrovalo alebo bolo vyhnaných 400 tisíc osôb. Na malom priestore ťažko popísať dlhoročné pobyty v neľudských podmienkach bolševických koncentrákov, vyhánanie z bytov, vyhadzovanie zo škôl, rušenie kláštorov, ničenie vzácných knižníc. Aj esenbácke guľky do tyla, dobitie na smrť pri výsluchu a – popravisák.

Hádam najhoršie na tom je, že tento dlhoročný krutý aziatsky teror priniesol pre svojich tvorcov ešte jednu diabolskú výhodu – veľa ľudí sa ich bojí dodnes. A preto radšej ani veľmi nerozmyšľajú ako poctivo riešiť svoje každodenné problémy, ale nechajú sa viesť bolševickými médiami. No žiaľ, vidíme to aj u ľudí – a pri tabuli venovanej prenasledovaným rehoľníkom a kňazom to musíme jasne povedať, že myslíme aj na niektorých členov vysokého kléru – ktorí by im mali prví vzdorovať a pomáhať ľuďom vymaniť sa z ich červených okov. No radšej mlčia, či dokonca ticho spolupracujú.

Ján Litecký Šveda
predseda PV ZPKO

Vyhlásenie občianskej Iniciatívy 2016 k 70. výročiu popravy prvého prezidenta Slovenskej republiky, Msgr. ThDr. Jozefa Tisu, 18. 4. 1947

„Nejeden úsek slovenskej histórie padol za obeť ľži, zámernej a obľudnej ľži nepriateľov slovenského národa. No v prípade Slovenského štátu, jeho falošného predstavovania svetu nebola to už len jednoduchá lož, ale orgie ľži, satanských a zvrhlých“, napísal na margo hodnotenia prvej SR v totalitnom Československu exilový básnik a intelektuál Mikuláš Šprinc.

Sotvakto by predpokladal, že podobné orgie sa obnovia aj po páde komunizmu, v samostatnej Slovenskej republike. Osobitne v súvislosti s 70. výročím popravy prvého prezidenta SR Dr. Jozefa Tisu. Novodobé, vraj demokratické a takzvané slovenské médiá, takmer unisono šíria,

rovnako ako v rokoch totality, protislovenskú a protikresťanskú nenávisť. Miesto odbornej diskusie forsírujú polopравdu, ba i otvorené ľži o tom, že Dr. Jozef Tiso bol „vojnovým zločincom“, ignorujú i výsledky doterajšieho vedeckého bádania. Pritom historik Dušan Kováč už v zborníku Historického ústavu SAV z roku 1992 uviedol, že Tisova „spolupráca s nacistickým Nemeckom bola vynútená okolnosťami“ a jeho proces „bol ako politický proces zmanipulovaný“.

Mediálna propaganda namierená proti prvej, ale i súčasnej SR a jej zakladateľom, nesie všetky znaky brainwashingu (vymývania mozgov). Ešte intenzívnejšieho a rafinovanejšieho než pred rokom 1989. Sme

presvedčení, že jeho cieľom je odnárodnenie Slovákov, implantácia pocitu viny za obdobia štátnej samostatnosti a v konečnom dôsledku odmietnutie slovenskej štátnosti samotným obyvateľstvom.

Ostro protestujeme voči historickým manipuláciám a šíreniu protislovenskej nenávisťi. Šíriteľov upozorňujeme na paragrafy Trestného zákonníka o hanobení národa a vierovyznania. Súčasne povzbudzujeme občanov, aby tomuto tlaku nepodľahli, uchovali si národné povedomie, zdravý úsudok i nádej v návrat historickej pravdy a skutočnej slobody slovenského národa.

V Bratislave 18. 4. 2017

Kedy budú stíhaní klamári?

Nedávno sa v Nitre uskutočnil vedecký seminár o kňazovi a prezidentovi Mons. ThDr. Jozefovi Tisovi. Organizovali ho Biskupský úrad v Nitre a Katedra cirkevných dejín RKCMBF UK v Bratislave. Meno prvého slovenského prezidenta čoraz viac elektrizuje spoločnosť práve preto, že odjakživa bolo zneužívané na protislovenské postoje. Aj pred seminárom zavládlo v mainstrea-me pobúrenie a veľvyslanec štátu Izrael Zvi Aviner Vapni dokonca vydal vyhlásenie, v ktorom odrádzal čestných ľudí zúčastniť sa na ňom, lebo v Izraeli si práve pripomínajú „pamiatku šiestich miliónov Židov, ktorí boli zavraždení nemeckými nacistami a ich spojencami. Medzi nimi bolo aj stotisíc slovenských Židov. Slovenská vláda počas Tisovho režimu, ktorý v tom čase vládol na Slovensku, verejne a nadšene spolupracovala pri popravách

slovenských občanov židovského pôvodu.“ Dalo by sa namietat, že čestný človek neklame. Oficiálne štatistiky totiž pripúšťajú 56 tisíc vyvezených Židov.

SLOVO SVEDECTVA

Na seminári odzneli aj fakty z procesu a tie hovoria, že spomedzi 65 skutkových viet, iba štyri sa týkali židovskej otázky. Verejnosti sa tiež pod súva názor, že Tiso bol vojnovým zločincom, no je dokázané, že ním nebol, teda ide o účelové klamstvo. Aj ďalšie činy Tisu sú opäť prezentované tak, ako ich potrebovala povojnová Benešova retribúcia. Z tohto obdobia je veľmi zaujímavá najmä otázka retribučných zákonov a jej objasnením by sa spoločnosť konečne dozvedela pravdu o povojnovom šílenom ľudovom súdnictve založenom na retroaktivite. Politickí väzni komunizmu (presnejšie komunistov) na vlastnej koži

pocítili jeho nespravodlivosť i krutosť. Retribúcia znamená odplatu a Beneš sa surovo mstil Slovákom za to, že si dovolili mať svoj vlastný štát a zachovať si identitu. Podľa právnik Michala Malatinského ľudové súdy niesli znaky stanného konania. Trest smrti sa vynášal aj za verbálne prečiny.

Znepokojujúci je fakt, že Slovensko sa zrušením Mečiarových amnestií a Kováčovej milosti vrátilo do čias retroaktívnej povojnovej justície. Tá v roku 1947 odsúdila Tisu aj za skutky z roku 1938 (autonómia Slovenska). Označovanie zakladateľa druhej slovenskej štátnosti za zločincina (Štefan Hríb v Olomouci v máji 2014 na kolokviu Na ceste k dialógu v Cirkvi) možno považovať za nabádanie k tomu, aby sa spoločnosť vyrovnala aj so zakladateľmi druhej Slovenskej republiky rovnako, ako s tými z prvej.

Eva Zelenayová
šéfredaktorka

Memento pre súčasnú generáciu

Barbarská noc 1950

Akcia K, známa tiež pod menom **Barbarská noc**, sa odohrala v noci z 13. na 14. apríla 1950 a bola namierená proti mužským rehoľiam. Bolo prepadaných 56 kláštrov a rehoľných domov, v ktorých žilo 850 rehoľníkov. Rehoľníci boli rozdelení do troch skupín: Prvú tvorili predstavení rehoľ a tzv. reakční rehoľníci, ktorých odviezli do kapucínskeho kláštora v Pezinku. V druhej skupine sa ocitli ostatní obyvatelia kláštora (pátri, brátra, klerici, novici), ktorých internovali v štyroch kláštoroch: vo Svätom Beňadiku, Šaštine, Jasove a v Podolínci. Do tretej skupiny zaradili rehoľných kňazov, o ktorých sa predpokladalo, že majú kladný vzťah k režimu. Neboli zaistení, ale len "preradení do verejnej duchovnej správy" a ponechaní na slobode ako svetskí kňazi.

Kvôli zatknutiu ostatných rehoľníkov bola zorganizovaná akcia **K2** v noci z 3. na 4. mája 1950. Do koncentračných kláštrov boli sústredení ďalší, medzi nimi aj **lazaristi z Banskej Bystrice**, Ladcov a Belušských Slátin, školskí bratia z Močenku.

Podľa hlásenia z mája 1950 akcia K bola úspešne zakončená a v jej priebehu boli sústredení rehoľníci v počte 1002 osôb. Na slobode ostalo len 28 rehoľníkov, ktorí ostali pracovať v kláštorných kostoloch, z toho šesťnásť boli chorí. Mužský kláštorný život na Slovensku prestal existovať, rehole nemohli vykonávať svoju duchovnú a charitatívnu činnosť.

Ženské rehole prišli na rad v rámci **akcie R**, keď v dňoch 28. – 31. augusta 1950 bolo sústredných 1962 rehoľníčok a obsadených 137 domov. Rehoľníčky boli sústredené v 16 sústredovacích kláštoroch. Ďalších vyše 1600 rehoľných sestier však ostalo pracovať v nemocniciach, pretože režim za ne nemohol nájsť adekvátnu náhradu.

Spomeniem aspoň niekoľkých uvedených na pamätnej tabuli. Začnem **biskupom Petrom Dubovským**

(1921-2008), ktorého som osobne poznal. Bol jezuita, v roku 1950 bol študentom teológie v Brne. Po Barbarskej noci narukoval do PTP. Na Štedrý deň v roku 1950 bol tajne vysvätený za kňaza. V rokoch 1962 – 1967 bol vo väzení. Za biskupa ho tajne vysvätil tajný biskup Dominik Kaľata. On jediný ešte žije z tajnej apoštolskej línie, ktorá vznikla ako vedľajší efekt Barbarskej noci: Rožňavský biskup Pobožný a jezuiti: Hnilica, Ján Ch. Korec, Dominik Kaľata, Peter Dubovský. Biskupi Hnilica a Dubovský sú pochovaní v Trnave, kde im v katedrále arcibiskup Ján Orosch odhalil v roku 2012 pamätnú tabuľu.

Po novembri dovtedy tajného biskupa Petra Dubovského pápež sv. Ján Pavol II. vymenoval za pomocného biskupa v Banskej Bystrici. Býval na fare v Radvani, kde vtedy bol farárom **páter Ján Ďurica**, tiež jezuita – tajný a v sedemdesiatych rokoch bez štátneho súhlasu. Len zázrakom sa nedostal do väzenia, lebo amnestia prišla skôr, ako by ho stihli zavrieť. Také boli časy. Biskup Dubovský bol po novembri 1989 aj predsedom SSV a bol to on, kto ma dostal do redakcie Katolíckych novín za zástupcu šéfredaktora. Bol som tam do januára 1995. V tom čase sme v Radvani viedli aj rokovania o založení **Rádia Mária**, ktoré sa dnes volá **Rádio Lumen**. Ku cti nech pánu biskupovi Dubovskému slúži, že ako sekretár Slovenskej biskupskej konferencie dal v roku 1996 odporúčanie, aby na pamiatku mučeníckej smrti prezidenta Tisu 18. apríla zvonili zvony v slovenských kostoloch. Nevieť iste, ale myslím si, že včera, žiaľ, zvony nezvonili. Po 20 rokoch žijeme, žiaľ, v inej dobe.

Z ďalších mien - **kňaz Anton Šalát**, farár v Sliachi, o ktorom vieme, že ho partizáni počas povstania 17. septembra 1944 spolu s ďalšími obyvateľmi Sliacha zastrelili. V roku 1954 bol na fare v Budči zavraždený tiež banskobystrický diecézny **kňaz Ján Tóth**. V rokoch 1943 – 1948 bol tajníkom

vtedajšieho banskobystrického biskupa Andreja Škrábika a do roku 1950 bol v Banskej Bystrici riaditeľom biskupského úradu. V roku 2004 sme mu aj v prítomnosti biskupa Rudolfa Baláža odhalili pamätnú tabuľu. Náš podpredseda Anton Malacký vtedy v Budči okrem iného povedal: „Dnes, po polstoročí, ktoré uplynulo od smrti dôstojného pána Ján Tótha, iba komunistický zadubenec môže uveriť, že tento statočný kňaz spáchal samovraždu. Dokonca aj úradné záznamy o jeho smrti sa rozchádzajú. Na biskupskom úrade sa registruje, že tragicky zomrel 4. mája 1954“.

Posledným, ktorého chcem spomenúť, je **Jozef Pöss**, farár z obce Sklenné, ktorý sa našťastie zachránil, hoci chlapi z celej dediny boli 20. septembra 1944 zabití partizánmi a predtým si museli vykopať vlastný hrob. „Bolo nás približne 45 chlapov“ napísal vo svojich spomienkach, ktoré vyšli knižne v roku 2004. „Pamätám sa, ako jeden chlap povedal: „Teraz budeme asi odstrelení. Je len dobré, že tu máme farára. Ešte nám môže dať požehnanie, a potom v mene Božom...“ Tam som videl môjho otca a snažil som sa k nemu dostať... Spozorovali sme, že náš masový hrob bol pripravený. Bol približne osem metrov dlhý, jeden a pol metra široký a 50 až 60 cm hlboký. Okolo hrobu boli postavené štyri ľahké a jeden ťažký guľomet, ktoré na nás mierili. Teraz sme vedeli, že udrela naša posledná hodina... Rus, oblečený v koženom úbore, dal znamenie, a guľomety začali strieľať. Ja som pri prvom výstrele padol a čoskoro ma zavalili mŕtvi a ranení. Počul som ale všetko, čo sa hovorilo. Mňa trafil úlomok ručného granátu a cítil som, ako po mne stekala krv. Vedľa mňa jeden ešte asi žil, pretože ešte raz bolo počuť: „Tam sa ešte jeden hýbe.“. Znova bolo počuť výstrel. Náboj letel tesne vedľa mojej hlavy a preletel cez moje ľavé predlaktie.“

Kňaz Jozef Pöss prežil, aby vydal svedectvo. Podarilo sa mu dostať do

Rakúska a potom do Nemecka, kde od roku 1946 pôsobil ako duchovný pre Karpatských Nemcov. Zomrel v obci Ehningen 21. februára 1973.

Ďakujeme preto dnes všetkým, ktorí svoje životy položili za našu slobodu.

Dnes je devätnásteho a nemôžeme nepovedať, že včera bolo presne 70 rokov od popravy nášho pána prezidenta **dr. Jozefa Tisu**. Sme v Banskej Bystrici, kde sa 29. augusta každoročne koná spomienka na povstanie. Ibaže skoro nikdy sa nespomína na jeho koniec: 30. október 1944. A ten tiež bol na tomto námestí. Udalosť v našich dejinách, ktorá nás zardila na stranu víťazov 2. svetovej vojny svoj názov Slovenské národné povsta-

nie dostala až štyri roky po, v roku 1948.

Keď som bol 9. marca 2017 vypočúvaný Národnou kriminálnou agentúrou (NAKA), lebo naše občianske združenie *Ústav dejín kresťanstva* vydalo kalendár pri príležitosti Roku dr. Jozefa Tisu, denník Nový čas dal kvôli tomu trestné oznámenie. Pýtali sa ma aj na to vyznamenávanie nemeckých vojakov prezidentom Tisom 30. októbra 1944. Tak som im odcitoval z knihy Jozefa Vrba *Muž, ktorý sa vzoprel Hitlerovi*, že: „Tými pár plieškami prezident Tiso zachránil od zbombardovania tri mestá: Zvolen, Banskú Bystricu a Brezno, vyslobodil 300 ľudí od zastrelenia a zabránil odtransportovaniu 15 000 povstalcov.“ Knihu vydala naša orga-

nizácia v roku 1998 a svedectvo Jozefa Vrba sa dá nájsť aj ako video na internete. Vnuk jedného z tých tristo zachránených partizánov žije a osobne mi povedal, ako to bolo, čo starý otec rozprával. Viedli ich na smrť a zrazu prišla spojka na motorke s inými pokynmi... Poprava sa nekonala. Prežil a založil si rodinu. To som tiež povedal pánom NAKA...

Takéto sú pohnuté naše dejiny a preto je potrebné ostať vždy verný Bohu, Cirkvi i nášmu slovenskému národu, aby sme sa nemuseli hanbiť pred samými sebou, pred našimi blízkymi i pred Všemohúcim, ktorému raz určite budeme skladať účty.

ThDr. Ján Košiar
odznelo 19. apríla v Banskej Bystrici

V Banskej Bystrici o rehol'níkoch

Pietnou spomienkou si Politickí väzni ZPKO utčili 67. výročie Barbarskej noci. Uskutočnila sa 19. apríla v Banskej Bystrici a jej organizátorom už po druhýkrát bola Regionálna organizácia PV ZPKO v Banskej Bystrici. Jej predsedníčka Helena Halková vynaložila veľké úsilie, aby sa podujatie mohlo uskutočniť. Korešpondenciu medzi ňou a biskupským úradom v Banskej Bystrici uverejňujeme na str. 16.

Napriek nepríjemnému počasiu sa na pietnej spomienke zúčastnili naši členovia z celej republiky. K pamätnej tabuli na budove biskupského úradu položil veniec aj predseda KPVS Peter Sandtner. Spomienková slávnosť sa začala sv. omšou v Kostole sv. Alžbety, ktorú celebroidal spolu s Jánom Košiarom P. Pavol Noga CM. Na organe hral Juraj Vrabel, člen redakčnej rady Svedectva. Svojím spevom prispeli krojované členky ženskej speváckej skupiny z Helpy.

Z Biskupského úradu prejavil záujem o pietny akt len vrátnik...
Foto Eva Zelenayová

Prvý zľava Martin Hagara recituje verše od Mariána Žiara pri Pamätníku obetí.
Foto Eva Zelenayová

Ženská spevácka skupina z Helpy.
Foto Eva Zelenayová

Účastníci spomienky sa odtiaľ presunuli na námestie k spomienkovej tabuli, kde odznali verše v podaní Martina Hagaru, zaspievali ženy z Helpy a k prítomným prehovorili Ján Litecký Šveda a Ján Košiar. Kladením vencov sa pietna spomienka završila, no skončila sa až obedom v reštaurácii Magnolii. **(ez)**

Poznatky z výročných členských schôdzí

MICHALOVCE – (Miroslav Pleceník) Výročná členská schôdza sa uskutočnila 30. marca, v termíne ako obvykle, v kancelárii domu pani Margity Pleceníkovej. Zúčastnilo sa 20 z celkového počtu 28 členov. Štyria sa pre chorobu ospravedlnili. Schôdzu otvorila hospodárka organizácie pani Margita Pleceníková, ktorá tiež oboznámila členskú základňu so správou za minulý rok. Na ďalšie dvojročné obdobie boli zvolení: Ing. Miroslav Pleceník (predseda), Štefan Tomko (podpredsa), Margita Pleceníková (hospodárka) a Jana Stančíková (predsedníčka KaRK). Členmi výboru sa stali Jolana Bukáčová a Eva Karnayová. Členkami KaRK Oľga Butalová a Anna Tkáčová. Účastníci schôdze schválili kandidátov na funkcie vo vedení PV ZPKO i v RO PV ZPKO. Taktiež delegátov 13. snemu PV ZPKO. Zaoberali sa plánom činnosti na rok 2017, v ktorom dominuje starostlivosť o chorých a prestárlych členov. Naplánovaná je aj účasť na spomienkových slávnostiach organizovaných ústredím i krajskou organizáciou. Pani Anna Tkáčová sa každoročne zúčastňuje pietneho aktu v obci Sliepkovec, kde je pochovaný pán Klanica, ktorého v Malej vojne zastrelil maďarský vojaci.

MARTIN – (Radomil Žingor) Schôdza sa konala 30. januára. Otvoril ju a viedol predseda organizácie Radomil Žingor. Vlni organizácia uskutočnila pietne spomienky pri pamätných

tabuliach v obci Bystrička (Viliam Žingor, Ivan Nosák, Ladislav Bibza), v Martine a Račkovej a Kantorskej doline. Účastníci schôdze schválili vyradenie z členstva troch osôb, ktoré o to požiadali. V diskusii sa zaoberali informáciami predsedu z účasti na zasadnutiach Výkonnej rady PV ZPKO a zaoberali sa tiež nastávajúcim snemom organizácie.

ČADCA – (Veronika Gregorová) Členovia schválili správu za minulý rok, nové vedenie organizácie: Veroniku Gregorovú (predsedníčka) a členov výboru: Veroniku Polkovú, Vieru Čanecú a Kvetoslava Gregora. Schválili aj delegátov na snem i navrhnutých funkcionárov do vedenia PV ZPKO. V diskusii zazneli požiadavky na aktívnejší prístup vedenia v otázkach poskytovania pomoci členom PV ZPKO a ich deťom, vrátane ich odškodnenia.

ŽIAR NAD HRONOM – (Margita Zimanová) Výročná členská schôdza sa uskutočnila 10. apríla v bývalom Dome kultúry. Predsedníčka blahoželala jubilantom Ing. Júliusovi Homolovi (87) a Štefanovi Skladanovi (95). Pán Skladan naspamäť predniesol báseň od Andreja Žarnova. Po slávnostnom začiatku nasledovala pracovná časť. V diskusii sa účastníci schôdze venovali aktuálnym otázkam. Rafael Rafaj upozornil, že komunisti oživujú svoju moc. Július Homola pripomenul,

že celej Európe sa hovorí, že sme fašisti, čo nie je pravda. Musíme sa brániť slušným spôsobom. Fašisti podľa neho boli iba v Taliansku. Tiež konštatoval, že Rusko sa obrátilo ku kresťanstvu a Západ sa od neho odlučuje. Pán Šustek namietal, že poslanci sa nesprávajú slušne, že sa politika odvrátila od občanov. Predsedníčka RO PV ZPKO v Banskej Bystrici Helena Halková informovala účastníkov schôdze o problémoch, ktoré ju sprevádzajú pri organizovaní pietnej spomienky na Barbarskú noc zo strany biskupského úradu. Poďakovala sa predsedníčke Margite Zimanovej za jej nezištnú prácu pre politických väzňov.

DOLNÝ KUBÍN – (Helena Záhorová) Schôdza 20. marca sa zúčastnilo 17 členov. Do organizácie pribudli piati noví členovia, rodinní príslušníci politických väzňov. Schôdza mala štandardný priebeh. Na 13. snem boli schválení delegáti: Helena Záhorová, Kamil Bednár a Jozef Brodňanský.

PRIEVIDZA (Vlasta Hagarová) Schôdza pobočky PV ZPKO sa konala 16. marca a pokračovala podľa programu. Účastníci schválili výročnú správu, delegátov snemu a odporučili na udelenie čestného diplomu pána Jána Parcera. V prijatom uznesení vyjadrili nespokojnosť s výškou dotácii, ktorá nestačí ani na základné činnosti. V uznesení odporúčajú, aby bola

Schôdza v Pezinku.

Foto archív

Schôdza v Dolnom Kubíne.

Foto archív

Na schôdzi v Trnave.

Foto archív

vytvorená skupina, ktorej členovia prežili obdobie rokov 1939-1945, aby podala svedectvo o týchto rokoch. Vede ich skúsenosť, že súčasní historici rozdeľujú spoločnosť. Uznesením odporúčajú zjednotenie PV ZPKO a KPVS vzhľadom na to, že sa prirodzene znižuje počet politických väzňov. Túto požiadavku majú za úlohu delegáti snemu predložiť na jeho rokovanie. Tieto body uznesenia zazneli v diskusii. Predseda pobočky Martin Hagara vyjadril výhrady k televíznej relácii Večera s Havranom, v ktorej mladí historici neboli vôbec pripravení. „Ich informácie boli skôr zavádzajúce než vysvetľujúce a objasňujúce“, povedal.

ILAVA – (Hedviga Slivková) Účastníci výročnej členskej schôdze, ktorá sa uskutočnila 20. marca si zvolili nové vedenie pobočky PV ZPKO. Členmi výboru sa stali Ing. Stanislav Porubčan (predseda), Hedviga Slivková, Františka Jancová, Ľudmila Melišová a Milan Kašiar. Zvolili tiež delegátov snemu i navrhnutých funkcionárov do vedenia PV ZPKO. Na udelenie vyznamenania odporúčali pána Jozefa Nemlahu. Uznesením sa zaviazali zabezpečiť dôstojné pietne spomienky na politických väzňov pri pamätných tabuliach v Zliechove a Ilave. Zároveň sa zaviazali udržiavať pri nich poriadok a starať sa o ich výzdobu. Členskú základňu tvorí 23 členov, z toho 9 je imobilných a z pôvodne rehabilitovaných žije ešte 6 členov, no aktívny je už iba jeden.

TRENČÍN – (Helena Hošťáková) Výročná schôdza trenčianskej pobočky PV ZPKO sa konala 8. marca. Predsedníčka organizácie Helena Hošťáková v správe konštatovala, že RO PV ZPKO so 71 členmi dostala na činnosť 390 eur. Nedostatok finančných prostriedkov limituje aj činnosť organizácie, ktorá si v tomto roku pripomenula sté výročie narodenia člena organizácie a básnika Jozefa Šandorfího. Členovia organizácie sa zúčastnili na promócií jeho knižky básni Spomienky – Túžby – Nádeje, ktorá sa uskutočnila v spolupráci s Mestským úradom v Púchove. Organizácia pravidelne organizuje pietne spomienky na pamiatku troch popravených gymnazistov z Trenčína, ktorá je zvyčajne súčasťou výročnej členskej schôdze. Ďalšími sú pietne akty v Zliechove, Leopoldove, Ilave a v Bratislave. V diskusii zaznel názor, že ak by organizácia nedostala dary, nemohla by uskutočňovať všetky pietne spomienky ani návštevy chorých a imobilných členov.

TRNAVA – (Beáta Ďureková, Jana Masařová) Členská schôdza PV ZPKO regiónu Trnava sa konala 29. marca. Viedla ju predsedníčka organizácie Beáta Kubišová. Privítala hostí Ing. Jána Liteckého Švedu (predseda PV ZPKO), ThDr. Jána Košiara (duchovný PV ZPKO) a zástupcu ÚPN PhDr. Petra Jaška. Po úvodných slovách hostí program pokračoval pracovnou časťou. K pamätným tabuliam venova-

ným politickým väzňom vlni pribudla v Popudinských Močidlňanoch. Zásľuhu na jej odhalení má predsedníčka pobočky Skalica – Senica pani Bernardína Sprušanská.

BRATISLAVA – OKOLIE – (Ivana Mravcová) Z dôvodu úmrtia člena výboru pána M. Čecha došlo k zmene funkcionárov vo výbore. Nové vedenie pozostáva: Anton Malacký (predseda), Emília Malacká (hospodárka), J. Hurban, Ing. I. Mravcová, J. Herman a I. Nayová. Kontrolná komisia: Dr. Ing. J. Kovačovský a K. Pribiš. Činnosť pobočky bola čiastočne utlmená zrušením kancelárie pred pol druhu rokom. Pridelenie novej kancelárie očakávajú v Pezinku počas apríla. Dominantnou činnosťou pobočky bola účasť na pietnych spomienkach a na seminári Politickí väzni 20. storočia II. Prítomní privítali informáciu pána Malackého o obnovení bezplatného cestovania Mestskou hromadnou dopravou v Bratislave od novembra minulého roku. Bezplatné cestovanie sa týka manželiek a detí politických väzňov, nie však vnukov. Na schôdzi schválili sedem delegátov snemu a potvrdili doterajšie vedenie PV ZPKO. Pán Kovačovský v diskusii poukázal na skutočnosť, že niektorí prihlásení členovia prestali byť aktívni po zrušení benefitov pri cestovaní mestskou hromadnou dopravou v Bratislave. Navrhol, aby sa na sneme riešila otázka týchto mŕtvych duší.

Verše z Jáchymova

V marci sme si pripomenuli sté výročie narodenia nášho člena, básnika Jozefa Šandorfiho, ktorý žil a venoval sa kultúre v Púchove. Prvé verše básne Balada o panošoch Matúša Čáka sa zrodila koncom decembra 1952 v jáchymovskom lágri Marianska. Baladu autor venoval pamiatke tragickej smrti študenta Trenčianskeho gymnázia Dušana Šínskeho. V roku 2003 vydal knihu básní pod názvom Spomienky – Túžby – Nádeje. Zúčastnili sme sa na jej promócií. No týždeň pred jej uvedením pán Šandorfi náhle zomrel. Na slávnostnom akte ho zastúpila jeho manželka Ľudmila.

Helena Hošťáková

Svedectvo pána Skladana

Na výročnej členskej schôdzi pobočky PV ZPKO v Žiari nad Hronom, ktorá sa konala 10. apríla, bol prítomný aj náš člen Štefan Skladan. Keďže 12. apríla dovŕšil 95 rokov, všetci prítomní sme mu k životnému jubileu popriali veľa zdravia, šťastia a ešte veľa rokov života.

Štefan Skladan bol zakladateľom našej okresnej pobočky v Žiari nad Hronom. Aj vo vysokom veku má dobrú pamäť a pri odhaľovaní pamätných tabúľ aj pri ďalších príležitostiach si vždy vie vybrať vhodnú báseň, ktorú naspamäť recituje. Poskytol nám veľmi dôležité vyhlásenie, ktoré napísal vlastnoručne 24. apríla 2017. Uviedol v ňom, **že bol jedným z účastníkov transportu zajatých vojakov Slovenskej armády, ktorí v počte okolo 900 mužov na**

Jozef Šandorfi

Balada o panošoch

Matúša Čáka

(Úryvok)

*Hoc cesta – necesta vysilí naše telá,
Nevzdáme sa pravdy za poklady sveta,
Nezradíme svoj rod, neskloníme čelá!*

*To zákon našich sídc od vekov svätený,
To zákon krvi v nás od otcov zdedený.
To láska jediná, čo ľúbi i raní,
Jediné vyznanie v žítí i v umieraní!*

Doslov

*Padli masky lživé, s nimi trón tyrana,
Ty spása vzkriesenia, buď v ranách vítaná!
Plesajte panoši pod Trenčianskym hradom,
Zobíjajte s láskou rodných rad za radom.
Odplácať krivdy zlom, nech každý sa zdráha,
Svornosťou žehnaj nás, domovina drahá!*

základe intervencie prezidenta Slovenskej republiky dr. Jozefa Tisu u Adolfa Hitlera, boli koncom decembra 1944 transportovaní domov na Slovensko.

Sme vďační pánovi Skladanovi, že napísal toto vzácné vyhlásenie, lebo o tejto skúsenosti by sme sa inak nedozvedeli.

Margita Zimanová

predsedníčka pobočky PV ZPKO
v Žiari nad Hronom

Lokálna televízia poskytla priestor politickým väzňom

Urobila viac, než RTVS

Predsa Regionálnej organizácie PV ZPKO Bratislava-okolie Anton Malacký sa 12. apríla zúčastnil diskusie, ktorá sa konala v štúdiu lokálnej televízie Pezínok. Ďalej sa diskusie zúčastnili predseda PTP Stanislav Demovič a predseda KPVS Peter Sandtner.

Vo svojich príspevkoch informovali divákov pezijskej televízie o vzniku organizácií, ich činnosti a výsledkoch, ktoré dosiahli po revolúcii v roku 1989 pre politických väzňov. Hovorili najmä o prijatí zákona o rehabilitácii, o zákone o odškodnení politických väzňov, o prídavkoch k dôchodkom politickým väzňom.

A. Malacký hovoril aj o schválení zákona o treťom odboji v Národnej rade SR. Poukázal tiež na to, že Magistrát mesta Bratislavy schválil pre politických väzňov a ich rodinných príslušníkov bezplatné cestovanie Mestskou hromadnou dopravou v Bratislave. Na záver konštatovali, že je dobré, aby sa aj v regionálnych televíziách diváci dozvedeli

Pohľad do štúdia v Pezínku.

Foto archív

o urputnom boji, ktorý viedli politickí väzni v dobe komunistickej totality, aby sa o jej zverstvách dozvedeli najmä mladí ľudia, ktorí o tejto dobe vedia tak málo. (mm)

Judákovo Slovenské martyrológium

Knihu biskupa a historika Viliama Judáka Boží priatelia s podtitulom Slovenské martyrológium som v anketách Literárneho týždenníka a Nového slova prednedávnom zaradil medzi najvýznamnejšie knihy uplynulého roka, ktoré vyšli v SR. Na naše pomery je veľmi rozsiahla, má až 634 strán a aj cenovo, žiaľ,

nie je veľmi dostupná. Ale aj napriek tomu by nemala chýbať v žiadnej slovenskej rodine. Dokonca nielen katolíckej či kresťanskej, ale aj iných vierovyznaní, či u bezvercov. Lebo veľmi zásadným spôsobom prehodnocuje, cez vyše päťdesiat viac či menej známych literárne portrétovaných osobností, obraz slovenských dejín. V oblúku dvanástich storočí bez prehánania dostávajú priam biblickú podobu. Myslím si, že publikáciou po dlhšom období aj trnavské vydavateľstvo Spolku svätého Vojtecha, opätovne veľmi závažne a reprezentatívne naplnilo svoju určujúcu úlohu v slovenskej spoločnosti. A nepriamo presiahlo aj do stredoeurópskeho a minimálne aj celoeurópskeho kontextu, hoci kniha vyšla zatiaľ iba v slovenčine. Pretože predtým vydané dôležité tituly nemali presah mimo univerzalizmus Katolíckej cirkvi a až na ojedinelé výnimky, nedotýkali sa bytostne slovenských problémov a realít.

Plní pápežovu výzvu

Viliam Judák veľmi prístupným i ľahkým, ale faktograficky nasýteným esejistickým jazykom priťahuje každého čitateľa. Nadväzuje nielen na rovnomenný titul Priatelia Boží (slovenské martyrológium z roku 1995, vydaný pravdaže v oveľa zredukovanejšej podobe), ale aj na viaceré tituly ako Arcibiskup svätého života (1992), Hviezdy slovenského neba (1993), Nitrianske biskupstvo v dejinách (1999), Živé dedičstvo, Úvahy k cyrilo-metodskému jubileu (2012), Krížová cesta národných svätcov (2013), no i ďalšie, nerátajúc už aj veľmi rozsiahlu literatúru, ktorá k téme domácej martyrológie vyšla najmä po roku 1989, a nielen na Slovensku. Teologickým, historickým i biografickým východiskom, ako centra nášho kresťanstva, je pre autora pochopiteľne Nitrianske biskupstvo. Spravuje ho od úmrtia svojho predchodcu, ale i súputníka, skvelého a heroického kardinála Korca, ktorému venuje záverečný, rozsiahly a obdivný portrét. Ako svojmu učiteľovi i skutočnej intelektuálnej a duchovnej skale svetového významu, ktorý by mal skončiť na oltári blahoslavených. Tak, ako mnohí ďalší kandidáti nielen pôvodom z Nitrianska, Slovenska, ale aj slovenského zahraničia. Judák pozná tisíce ďalších známych a menej známych hrdinov, ktorí nielen v najnovšom období komunistického a ateistického útlaku trpeli a bránili svoju vieru a zaslúžili by si minimálne zdokumentovanie aj v širšom kontexte strednej a východnej Európy, ako k tomu vyzýval už začiatkom deväťdesiatych rokov, dnes už svätý pápež Ján Pavol II. Judák svoju úlohu naplnil, hoci ďalší výskum, literárna a biografická práca bude aj s jeho príspevom zaiste ďalej pokračovať a azda sa dočkáme i ďalších a nielen portrétovaných kandidátov na

Bl. Zdenka
Cecília
Schelingová

blahorečenie a svätcov z nášho prostredia tak, ako sa to odohráva práve v tomto roku s donom Titusom Zemanom.

Siaha po svätcoch

Osnovou Judákovi sú zrejme portréty našich i svetovo významných svätcov sv. Cyrila a Metoda, ale aj sv. Gorazda, syna tatranskej zeme, no i menej známeho pustovníka sv. Ivana-Jána z „pribinovskej Nitravy“, či klerika Imricha. Pokračuje ďalšími späťmi so Zoborom a Nitrou Svoradom-Andrejom a Beňadikom, Bystríkom, Maurom, Mojsejom Uhrínom, ktorý aj keď je uložený v Pečorskej lavre, podľa mena je pôvodom z Uhorska. Rovnako ako králi a svätci Štefan a Ladislav, pre ktorých bola neodmysliteľná nitrianska sídelná etapa. Neobchádza ani Alžbetu Bratislavskú-Durínsku, sväticu z 13. storočia, ale aj v roku 2014 blahorečenú Miriam Tereziu Demjanovičovú, rehoľnú sestru v USA. Po rodičoch pôvodom z východného Slovenska. Rovnako i Sáru Salkaháziovú blahorečenú v Budapešti v roku 2007. Okrem zrejme už najznámejšej „hviezdy na slovenskom nebi“ bl. Zdenky Cecílie Schelingovej z Oravy, pre mnohých budú pravdepodobne prekvapením portréty Agnesy Otílie Schalthausenovej zo 17. storočia, uloženej v bratislavskom kláštore uršulínok, ale aj Anny Kolesárovej, zastrelenej v roku 1944 vo Vysokej nad Uhom, násilníckym sovietskym vojakom. Ďalej Márie Tencerovej z Novej Bane, pomáhajúcej prenasledovaným kňazom, ktorá zomrela v roku 1960 v pankráckej väznici a iných.

Judák neobchádza svätých košických mučeníkov, prináša aj výpovede o ďalších, zo strašných dobových náboženských zápasov. Judákov historický záber je teda monumentálny. Vypĺňa nielen takzvané nám prisudzovaný „vyprázdnený stredovek a novovek“. Priam neuveriteľne zapĺňa priestor i postavami z dvadsiateho storočia, na ktoré môžeme byť tiež hrdí a oprávnene čakajú na oslavenie. Už dnes svojou ľudskosťou, mravnosťou a vierou figurujú nielen v dejinách kresťanstva, ale mali by byť všeobecne požadovaným penzom poznania.

Viliam Jablonický

Je úlohou Slovanov niest' kríž

Pokračovanie z 1. strany

Ako turista som sa zúčastnil na verejnej audiencii u teraz už svätého pápeža Jána Pavla II. Keď mi podal ruku, povedal som mu: „Svätý Otec, prídte na Slovensko!“ na čo on zareagoval: „Na Slovensko prídem!“ V „slovenskom sektore“ medzi asi tridsiatimi Slovákmi, doplnenými Maďarmi a Talianmi bol aj Štefan Polák. Po audiencii sme sa pri cigarete spriatelili, vymenili sme si vizitky a po návrate na Slovensko som ho aj s deťmi navštívil na fare v Borovciach, ešte na jeseň roku 1986. A potom v jedno októbrové ráno asi o rok počul som z rádia tú smutnú správu. O týždeň mi zazvonil v kancelárii na ministerstve financií, kde som vtedy pracoval, telefón a v ňom: „Súduh Tkáč, ste obvinený z vraždy Štefana Poláka. Prídete na Februárku sám, alebo má prísť po vás policajné auto?“ Išiel som sám. Tam ma po prekonaní najmenej troch mreží zaviedli do tmavej miestnosti a asi o štvrt hodinu prišli vyšetrovatelia – vlastne už ani neviem či jeden a či viacerí – a „vysýpali“ na stôl predo mňa fotografie z audiencie v Ríme. No aj ďalšie fotky, na ktorých bol Štefan Polák a zisťovali, koho na nich poznám. Zisťovali, prečo som bol na audiencii, či to majú prezradiť ministrovi financií – na čo som im odpovedal, že nemusia, že mu to môžem oznámiť aj sám. Poučili ma, že nemám počas vyšetrovania cestovať do zahraničia a až neskôr som si uvedomil, že z výsluchu mi nedali podpísať nijaký záznam.

Čím ste sa stali podozrivým?

To veru netuším a dnes už ani neverím, že som bol podozrivý. Zrejme len hrali divadlo, lebo už vtedy som bol presvedčený, že o vrahovi či vrahoch dobre vedeli.

Páchatel' odcudzil z fary vi-deorekordér, ale značnú sumu peňazí, šperky a zlaté náboženské predmety nechal na mieste. O čo mohlo ísť v prípade vraždy tohto kňaza?

Na Štefana Poláka mala zrejme návšteva Ríma, kde sme sa potom

Ing. Marián Tkáč

spoločne stretli napríklad aj s biskupom Hnilicom, veľký vplyv. Štefan Polák stál v prvom rade, pápež mu položil ruky na hlavu a krátko sa pomodlil. Myslel som si vtedy a dodnes si myslím, ale nemám na to nijaké dôkazy, že kňaza Poláka by len tak ľahko do Ríma nepustili, mohol tam najskôr ísť s poslaním, ktoré potom odmietal plniť. A to mohol byť aj hlavný dôvod zúrivosti tajných, čo vyústilo do jeho brutálneho mučenia a zabitia.

Čo si myslíte o vraždách kňazov v období socializmu? Bolo ich viac.

Cirkev bola tŕňom v oku režimu, o tom som dobre vedel. Našu Gréckokatolícku cirkev dokonca zakázali či zrušili a našich kňazov vyviezli do českého pohraničia, kde títo vzdelaní muži fyzickou prácou živili svoje rodiny a na Slovensko sa do roku 1968 nesmeli ani len vrátiť. Môj otec, hoci bol nestraník, musel čoby predseda jednotného roľníckeho družstva každé dva roky absolvovať kádrový pohovor vrátane otázky, či sú s náboženskou otázkou on a jeho študujúce deti „vyrovnaní“. Odpovedal, že on je „vyrovnaný“ (veď aj to, že bol kurátorom po obnovení Gréckokatolíckej cirkvi vlastne znamenalo „vyrovnanie“ aj keď v opačnom zmysle, ako chceli súduhovcia) a o postojoch dospelých detí nevie. Pravdaže,

dobre vedel, že ja som v Bratislave chodil do „svätej partie“ pod vedením tajne vysväteného kňaza Janka Majerčáka, pričom sme sa stretávali aj v petržalskom byte biskupa Korca, ktorý nám dokonca v roku 1969 po návšteve v Ríme ukázal zlaté pápežské symboly, ktoré jeho prostredníctvom daroval slovenskému národu pápež Pavol VI. Kresťanstvo a národovectvo vždy v našej histórii stáli pri sebe. Vtedy, ale ukazuje sa, že aj dnes, akoby najväčším nebezpečenstvom režimu boli práve kresťania a národovci. Akoby vládol režim opierajúci sa o podobné či dokonca rovnaké princípy, ako vtedy.

Štefan Polák bol aktívnym kňazom. Mal kontakty so Svätou stolicou, čo neušlo pozornosti ŠtB. Podľa doterajších zistení v posledných rokoch pred smrťou mu ŠtB znepríjemňovala život. Aj vás niektorí spájajú s ŠtB. Čo by ste k tomu povedali?

Už som povedal, aké boli moje „prvé kontakty“ s ŠtB. Ďalšie „kontakty“ boli takpovediac pracovného charakteru. Pracoval som ako riaditeľ odboru štátneho rozpočtu a už čoskoro muži, ktorí ma vypočúvali, prišli na ministerstvo na kontrolu dodržiavania predpisov o utajovaných skutočnostiach. A pravdepodobne viedli záznamy o rozhovoroch, ktoré so mnou viedli. Potvrdzujú to aj spisy o mne vedené ŠtB, ktoré som si vyžiadal od ÚPN. Obsahujú iba obal a záznam z jedného, posledného rozhovoru, ktorý sa udial na policajnej stanici v Petržalke pri vydávaní vycestovacej doložky do zahraničia. Ten záznam či správa je viac-menej pravdivý, ponúkli ma kávou a vypytovali sa na situáciu na ministerstve financií. Rozhovor zrejme nahrávali, lebo nič nepísali – a ani mi nič nedali podpísať. Zaznamenali to, čo som chcel ich prostredníctvom povedať tým hore: že Česko-Slovensko zanikne, ak budú Česi naďalej tvrdiť, že doplácajú na Slovensko. Bol to posledný záznam – ako som povedal jediný zachovaný. Ostatné „položky“,

ktoré časovo predchádzajú tomuto dokumentu, boli vyskartované. V texte zachovaného dokumentu, ktorý mám, som označovaný ako „kandidát“, ktorému nebola udeľená žiadna odmena, že nepoznám žiaden KPB (dosiaľ neviem, o čo ide), že som neabsolvoval žiaden výcvik alebo školenie, že som „nosiťom štátneho tajomstva“ a že som nebol dekonšpirovaný. Nič viac. Navyše mám dve negatívne lustračné osvedčenia podpísané vo februári 1992 vtedajším šéfom vnútra Jánom Langošom.

Kňazi zohrali veľmi dôležitú úlohu v emancipačnom úsilí slovenského národa. Napokon prvým predsedom Matice slovenskej bol banskobystrický biskup Štefan Moyses. Bol to vzdelaný, scestovaný a rozhladený muž dobre prijímaný samotným kráľom na viedenskom dvore. Nebol jediným slovenským intelektuálom, ktorý svoju osobnú kariéru oboje vlasti. Ale tak, ako pred slovenským publikom schovávali obeť komunizmu, tak schovávali aj ostatných historicky známych slovenských veľikánov. Prečo sú slovenskí vlastenci nežiaduci?

Už som sa tejto otázky dotkol. V slovenských dejinách, a to minimálne od „zásahu“ solúnskych bratov do nich a ich úžasným vstupom v podobe Proglasu, ktorý nemá iný národ, je kresťanstvo a národovectvo nerozdielne prepletené. Do istého času – a to až do potupnej smrti prvého slovenského prezidenta Tisu – nemal tento národ „vdaka“ mariánsky sa tváriacemu Uhorsku ani kto iný, ako kňazi viesť. A správni slovenskí vlastenci boli naopak hlboko veriacimi mužmi, napríklad Moyses, Hurban ale aj Štúr. A mimochodom všeličo naznačuje, že prichádza, ba už je tu čas, ktorý náš slovenský a slovanský prorok Ľudovít Štúr predpovedal, keď skazený Západ odhodí do

prachu Kristov kríž, a potom bude úlohou Slovanov ten kríž niesť ďalej. Na Božiu slávu, na vlastnú záchranu i ako maják pre svet. Tie časy sú tu. A tu je aj odpoveď, prečo priam nesmieme byť vlastenci a nesmieme mať veľikánov a byť na nich hrdí.

Na návšteve u kardinála Korca s manželkou.

Foto archív

Matica v ostatnom čase vyrába krátke filmy o slovenských dejateľoch. Dajú sa však nájsť len na internete. Prečo ich neponúknete verejnoprávnej televízii?

To s tou otázkou nemôžete myslieť vážne! Keby verejnoprávne dvojmédiom také „niečo“ chcelo, nemuseli by videá vznikať u nás doslova na kolene. Od môjho príchodu do funkcie predsedu Matice som sa usiloval dohodnúť na spolupráci s STV a rozhlasom, teraz z RTVS. Vypracoval som aj príslušný dokument. Ani len

odpoveď naň neprišla. Mika a pred ním Zemková mali evidentne iné zámery s verejnoprávnymi médiami ako zákon i my, koncesionári. Verím, že nový šéf urobí z „dvojbodky“ naozaj médium, ktoré bude slúžiť najmä väčšine slovenskej verejnosti.

Väčšinou sú predsa Slováci a kresťania a nie iba vplyvní predstavitelia menšín všetkého druhu.

Nedávno Matica urobila krátky film o význame 14. marca pre Slovenské národné povstanie. Vyvolal v istej časti spoločnosti negatívnu odozvu a Matica ho stiahla zo svojej stránky. Takže Matica sa zľakla?

Nuž ako keby sme po prekonaní vedúcej úlohy komunistickej strany dostali do vienka inú vedúcu silu. Veď kam zaradiť a ako nazvať vyhlásenie istého veľvyslanectva cudzieho štátu (!), kritizujúce dokonca vedeckú konferenciu o mužovi, ktorý bol kňazom a prezidentom štátu zároveň? Staráme sa my do toho, čo robí ich štát? Práve som sa vrátil z Číny, ktorú niektorí naši liberáli považujú za netolerantný a nedemokratický štát. V tej Číne sa však nekonajú iba konferencie, ale majú dokonca aj múzeum venované osobnosti, ktorá je pre čínskych komunistov neprijateľná. Ide o Čankajška, ktorý pred komunistami z Číny zutekal na Tajvan! A nijaké veľvyslanectvo ne-namieta, nepočul som o tom. Pravdaže, v Číne sa rodia deti, Číňanov je už 1,4 miliardy. My však nikdy nevynikneme silou, ale kultúrou a duchom. Aj preto je tu naša Matica. A reakcie na ňu? Veď vidíte, kto všetko a akými zbraňami na ňu útočí. Keby nebola vlastenecká a zároveň tradicionalistická, myslíte si, že by ju kritizovali? Nie, zapadla by do kontextu. Niektorí sa možno zľakli, ja však nie. Matica musí plniť svoju historickú rolu: zjednocovať národ, posilňovať vlastenectvo, otvárať témy. A robiť tak bude!

Eva Zelenayová

Ked' sa mesiac lásky zmenil na mesiac pomsty

„Byl pozdní večer první máj, byl lásky čas“.... Do paměte mnohých Čechov i Slovákův sa hluboko vryli kúzelné verše romantického básnika Karla Hynka Mácha. Ale máj 1945 bol všetkým iným, len nie mesiacom lásky. Triumf slávil pomsta a krvavé násilie.

Podpísaním bezpodmienečnej kapitulácie krátko pred polnocou 8. mája 1945 sa skončilo jedno dejstvo vojnovnej tragédie. Zároveň sa začínalo ďalšie, tentoraz tragédie povojnovej. Jej priebeh a rozsah sa len málokedy pripomína, celkovú bilanciu ani nepoznáme. Jedno je však isté, že zároveň so vznikom ľudovodemokratického Československa v máji 1945 prebiehal krvavý kúpeľ, aký v strednej Európe nemal obdobu od čias tureckých nájazdov a Tridsaťročnej vojny.

Jeho hlavnou obeťou boli najprv Nemci. O ich vyhnaní z vlasti, čomu sa eufemisticky hovorilo odsun, bolo rozhodnuté dávno pred koncom vojny londýnskou exilovou vládou, ktorá si svoj plán očistenia štátu od nepohodlných menšín vytýčila ako jeden zo svojich hlavných cieľov. Ako prví mali prísť na rad Nemci, potom aj Maďari a čosi podobné, zatiaľ len potichučky sa plánovalo aj so Slovákmi. Na sklonku vojny, ako predohra obľudného zámeru, už tisíce Slovákov napchatých v dobytčích vagónoch smerovali do pracovných táborov v Sovietskom zväze.

Svoboda povojnovým zločincom

Bez toho, aby sa presne určil právny rámec a spôsob odsunu Nemcov, vyhlásenia vládných predstaviteľov

a Beneša o vylikvidovaní Nemcov len povzbudili spodinu ľudskej spoločnosti a tá sa tejto úlohy ujala. „Smrť Nemcům“ - sa stalo hlavným heslom májových dní. Rôzne samozvané mocenské orgány pod značkou revolučného národného výboru a revolučných gárd rozpútali proti nemeckým obyvateľom českého pohraničia a Prahy neslýchaný teror. Pomáhali im oddiely Československej armády, ktorej velil generál

Masové protinemecké represálie začali v Prahe, keď májové pražské povstanie dohasínalo. Ak sa zajatí nemeckí vojaci dostali do rúk luzy, skončili na kandelábrí po poliatí horľavinou a podpálení slúžili ako dočasné osvetlenie pražských ulíc. Pražských Nemcov povytáhovali z domov a na uliciach ich strieľali, vešali, ba i pálili a bili až na smrť. Ženy neobišli lepšie, po bitke ich ostrihali, na šaty im namalovali veľké hákové kríže, vzali obuv a bosé prinútili odpratávať barikády. Keď ich hnali do provizórneho koncentračného tábora v kine Slavia, ozbrojená luza z revolučných gárd im nariaďovala ísť kolenačky po ceste posiatej rozbitým sklom. Masarykov futbalový štadión sa zmenil na najväčší pražský koncentrák, kde bolo azda 30-tisíc Nemcov vystavených neľudskému zaobchádzaniu.

Zločinci doma nečakali

V Brne zostavili transport asi 25-tisíc Nemcov 29. mája 1945. Do Rakúska došla sotva polovica. Priekopy na ceste do Pohořelíc boli plné mŕtvol.

Dnes sa oficiálne priznáva asi 1700 obetí pochodu smrti. V Lanškroune na námestí zasadla 17. mája revolučný tribunál. Podľa dekrétu prezidenta Beneša o mimoriadnych ľudových súdoch mohol udeliť trest smrti

a vykonaný mal byť do dvoch hodín od vynesenia rozsudku. Na vyslovenú žiadosť odsúdeného mohli pridať ešte hodinu, nič viac. Odvolanie nemalo odkladný účinok. Lanškrounski Nemci museli tiež prísť pred verejný tribunál kolenačky a pritom lízať Hitlerov obraz pošpinený gardistami a partizánmi, ktorí sa po odchode nemeckej armády všade rojili. Súd vynášal len dva druhy trestov – bitka od 10 do 100 rán železnou tyčou alebo šibenica. Kvôli

Pamätník nemeckých zajatcov zastrelených vojakmi Červenej armády v Devínskej Novej Vsi. Foto autor

Ludvík Svoboda. Je priamo zodpovedný za tisícky obetí etnických čistiek vykonávaných armádnymi jednotkami. Stojí za otázkou, prečo povojnový zločinec, ktorý roku 1948 a rovnako aj v roku 1968 zohral pochybnú úlohu, má dodnes ulice v mnohých slovenských mestách a vo Svidníku aj sochu v nadživotnej veľkosti. Navyše v deň vyhlásenia slovenskej autonómie (6. októbra) ju poctia vencami nevedomí vládni predstavitelia.

komplikáciám s vešaním niekoľkých Nemcov utopili v cisterne. Odhadovaný počet obetí „iba“ 40. Excesy väčšieho rozsahu ako sedemsto povraždených v Postoloprtoch alebo dve tisícky v Ústí nad Labem zostali zaznamenané, tisíce ďalších prípadov vražednej pomsty zavial čas. Celkový počet obetí „odsunu“ nie je nikde zdokumentovaný. Nemci tvrdia, že ich bolo 200 tisíc, českí historici pripúšťajú 20-40 tisíc. Drvivá väčšina z nich boli nevinní ľudia. Organizátori a vykonávatelia protičeských represálií za Protektorátu iste doma nečakali, kým im revoluční gardisti zabúchajú na dvere.

Na Slovensku boli pomery predsa len lepšie. Väčšina slovenských Nemcov bola ešte pred príchodom frontu evakuovaná do Sudet a Rakúska. Mnohí sa po skončení vojny vracali domov. Aby im prešla chuť na návrat príslušníci Československej armády v Píerove na rozkaz poručíka Karola Pazúra postrieľali 265 slovenských Nemcov z Dobšinej a Spiša. Tých, čo predsa len prišli do svojho rodiska, čakala bitka, koncentračné tábory, konfiškácia majetku a vysídlenie.

Mnohí sa odchodu do novej vlasti ani nedožili. Do petržalského koncentráku zavítal smutne známy poručík Bedřich Smetana (pôvodne Fridrich Sahne), aby vykonával akt pomsty. Masový vrah, ktorý mal na svedomí stovky nevinných životov, spokojne dožil život v Izraeli. V koncentračnom tábore v Novákoch umrelo počas roka 1945 asi 800 nemeckých občanov prevažne z Hornej Nitry. Na iných miestach Slovenska sa v krvavých povojnových mesiacoch udiali smutné udalosti.

V obci Divina, neďaleko Žiliny 11. mája povraždili príslušníci partizánskej skupiny Saveljeva 10 miestnych občanov. Vojaci Červenej armády zastrelili 40 nemeckých zajatcov pri stanici v Devínskej Novej Vsi, ktorých viezli do niektorého zo zajateckých táborov v Sovietskom zväze. Nedávno tu obeť povojnovej zväle postavili malý pomník, aby sa na ich smutný osud nezabudlo...

Ivan Mrva
autor je historik

Spomienka na zakladanie JRD

Stalo sa v Dechticiach

Je to pradávna múdrosť, že sedliak sa drží svojich rolí, zdedených po predkoch. Zem vždy bola živiteľkou rodín, dedín a slovenskej domoviny.

Zakladatelia JRD, spravidla učiteľa na dedinách, chodili agitovať u najlepších gazdov. Pokiaľ tí mali detí na stredných a vysokých školách, ľahko ich donútili podpísať prihlášku do JRD. Ostatných „lámali“ na viacero spôsobov. Posledným bolo „vyvezenie do Čiech“ na Státni statky.

Dechtický gazda Jožo bol za Slovenskej republiky v Rýchlej divízii na fronte proti Sovietskemu zväzu. Keďže mal zdravý „koreň“ a babku bylinárku, po ceste na frontovej čiare ustavične zbieral bylinky a varil čaje pre rotu. Na bežné rany od črepín prikladal listy skorocelu a bol úspešný, lebo vždy nebol ošetrovateľ naporúdzi. Takto sa dostal až na predhorie Kaukazu k mestu Majkop. Odtiaľ začal ústup a prevoz cez Don pri meste Rostov. Počas dlhého postupu po Ukrajine zažil preveľa ľudskej biedy. Armáda varila aj pre obyvateľov, najmä pre ubiedené deti. Na Slovensku sa tomu tá bieda podobala cigánskym kolóniám za dedinami.

Jožo zdedil majetok po dedovi a otcovi, ktorí pracovali v USA, v pensylvánskych uhoľných baniach. Po návraťe odkúpili polia od tých, čo v Amerike natrvalo „zazupovali“ dedinské pozemky. Gazdovali sami, sluhu nemali. Teda neboli vykorisťovatelia. No Jožo mal v dedine slovo, v poľnohospodárstve išiel príkladom. Prvú kosačku a hrabačku sena mal on. Dokonca z Prostejova dal došikovať aj vyorávač zemiakov.

Tak v dedine jeho si vzali na mušku. Syna mal pri vojsku a dcéra chodila do obecnej školy. Nemali ho čím vydierať. Debata začala celkom jednoducho.

Vedúci verbovačov: „Vy ste bojovali na východnom fronte proti Rusom!“

Jožo: „Nie, nie! Ja som bojoval v Slovenskej armáde proti Sovietskemu zväzu. A bolo to na povolávací rozkaz. Ja som ako Ty, nešiel do povstania dobrovoľne. To nebolo na povolávací rozkaz. Išiel si robiť kariéru, aj keď Tvoj otec mal tehelňu.“ (Dobre tohto agitátora poznal z tretej dediny.)

Vedúci verbovačov: „Tak teda, nevstúpiš do JRD? Tak chlapi, začnite nakladať zbožie z komory a hydinu!“ A ďalej pokračoval: „Zoberieme aj nábytok, periny a obsah špajze! Zostanete tu načisto holí, Ty kulak jeden!“

Jožo: „Mám čisté svedomie. Nikoho v dedine som neokradol ani neoklamal. Majetok zarobil dedo a otec v amerických baniach. Dedine som dával príklad. A ja som videl na Ukrajine ten váš kolchoz, ktorý tu idete zakladať. Len berte, nakladajte, veď je to zlodejina! Na Ukrajine tiež väčšina nemala periny. Tak, ako oni, aj ja, donesiem si z humna slamy, nasteliam do zadnej izby a budem spať podľa sovietskeho vzoru. Ja som to videl na svoje oči, ten ich blahobyť, ktorý mi tu sľubuješ!“

Vedúci verbovačov: „Ja Ťa dám zavrieť do Leopoldova!“

Jožo: „Haha, há! Aspoň budem mať strechu nad hlavou, väzenskú posteľ a stravu. Budem mať postarané o svoj blahobyť!“

O týždeň Joža s celou rodinou i starým otcom vystaňovali na nákladniaku kamsi za Litoměřice. Vrátili sa v roku 1968. Vedúci akcie sa medzitým rozviedol s manželkou, vstúpil do ŠtB a po roku si v mestskom parku prestrelil hlavu. Má štátny pohreb, ako odmenu za stranícku prácu!

Anton Semeš

STALO SA

3. mája 1945 spolu so sovietskou armádou vťahli na Slovensko aj osobitné jednotky NKVD, ktoré robili očistovacie akcie proti známym nekomunistickým verejným činiteľom aj na najnižšej úrovni malých dedín. Nevinné osoby bez akéhokoľvek súdneho pokračovania väznili, sústreďovali v improvizovaných táborech, a potom veľkú časť z nich násilne odviekli do ZSSR. Od októbra 1944 do júna 1945 deportovali do ZSSR podľa hrubých odhadov 15 až 20 tisíc slovenských občanov. Podľa najnovších údajov, opierajúcich sa o ruské archívy išlo až o vyše 70 tisíc občanov Česko-Slovenska.

4. mája 1919 pri návrate lietadlom z Talianska zahynul francúzsky brigádny generál a slovenský člen vedúceho triumvirátu českého a slovenského odboja v zahraničí Dr. Milan Rastislav Štefánik. Jeho lietadlo pri pristávaní manévri na letisku vo Vajnorocho havarovalo a zapríčinilo smrť Štefánika i jeho troch talianskych sprievodcov.

5. mája 1945 SNR rozhodnutím č. 1224/945-prez. vydala zatykač na 68-ročného spišského biskupa Jána Vojtaššáka.

8. mája 1945 vláda SR v exile v rakúskom Kremmünsteri podpísala dokument, ktorým sa bezvýhradne podrobila veliteľovi 20. korpusu 3. americkej armády generálovi Waltonovi H. Walkerovi. V ten deň sa skončila vojna v Európe.

10. – 11. mája 1848 sa z iniciatívy Štefana M. Daxnera zišla porada slovenských národovcov v Liptovskom Sv. Mikuláši, na ktorej zostavili Žiadosť slovenského národa. V štrnástich bodoch obsahovali program slovenského národno-revolučného hnutia. Jeho obsah predstavuje dôležitý dokument o štátoprávných požiadavkách Slovákov.

11. mája 1943 profesor patologickej anatómie na Lekárskej fakulte Slovenskej univerzity MUDr. František Šubík, ktorý sa zúčastnil na exkurzii medzinárodnej komisie súdnych lekárov do ruskej obce Katyň (Smolensk), kde objavili masový hrob Sovietmi zavraždených poľských dôstojníkov,

vojakov a intelektuálnych pracovníkov, verejnou prednáškou v Bratislave informoval o výsledkoch zistených komisiou. Táto potvrdila, že masová vražda sa stala v roku 1940 a bola dielom príslušníkov sovietskych policajných orgánov.

11. mája 1944 pápež Pius XII. vymenoval nitrianskeho biskupa Dr. Karola Kmeťka za arcibiskupa.

11. mája 1947 z iniciatívy dekana Bohosloveckej fakulty Slovenskej univerzity Jozefa Búdu katolíci v Bratislave organizovali krížovú púť do Mariatálu (teraz Marianka), počas ktorej niesli ťažký drevený kríž od jezuitskeho kostola v centre mesta až do pútnického chrámu Panny Márie. Púť ako reakciu na popravu prezidenta SR Jozefa Tisa viedol prof. Jozef Buda.

13. mája 2004 zomrel v Bratislave politický väzeň Jozef Tomášek, zakladajúci člen KPVS

14. mája 1968 sa v moravskom Velehrade zhromaždiло asi 2500 katolíckych kňazov so svojimi aj dovtedy tajnými biskupmi a založili Dielo koncilovej obnovy (DKO). Jeho celoštátnym predsedom sa stal pražský arcibiskup František Tomášek a predsedom Slovenského výboru DKO trnavský biskup Ambróz Lazík.

15. mája 1948 Štátny súd v Bratislave vyniesol rozsudok nad druhou skupinou obžalovaných z protištátného sprisahania na Slovensku. J. Kempný bol odsúdený na 6 rokov, M. Bugár na 1 rok, P. Čarnogurský na 18 mesiacov, F. Jurčovič na 7 rokov, L. Obtulovič na 8 rokov, J. Staško na 6 rokov a P. Maxoň na 7 rokov väzenia.

16. mája 1949 dvadsaťjeden príslušníkov polície obsadilo Saleziánsky ústav v Michalovciach a ich vedúci oznámil riaditeľovi prof. Štefanovi Faberovi, že je zbavený svojich funkcií predstaveného saleziánskeho ústavu a správcu príľahlej farnosti. Všetkých rehoľníkov odviezli a eskortovali s ozbrojenou strážou až do Šaštína. Približne v tom istom čase podobne likvidovali ďalšie tri saleziánske diela v Žiline, v Trnave a v Komárne. To bola prvá násilná a protiprávna akcia komunistického režimu proti katolíckej rehoľi uskutočnená ešte pred ich oficiálnou likvidáciou. Postupne tým istým spôsobom likvidovali ďalších 24 kláštorov iných rehoľných spoločností.

20. mája 1950 zriadili v Prahe ministerstvo národnej bezpečnosti, ktoré viedol najprv Ladislav Kopřiva a od 23. 1. 1952 K. Bacílek. Toto ministerstvo sa stalo výkonným orgánom nekontrolovateľného bezprávia a teroru proti všetkým „nepriateľom“ totalitnej Komunistickej strany v celej Č-SR.

21. mája 2004 zomrel v Ružomberku zakladajúci člen organizácie politických väzňov Pavol Brodňanský.

24. mája 1918 koncom mája prišiel do Ameriky predseda Česko-Slovenskej národnej rady profesor Tomáš G. Masaryk a vo svojom prejave k Slovákom v Pittsburghu vyhlásil: „Bude slobodné Česko a bude slobodné Slovensko. Na Slovensku politické vedenie, školy, súdnictvo a všetko iné bude slovenské, v Čechách české.“ Na základe tohto vyhlásenia predstaviteľa slovenských a českých spolkov, aj prof. T. G. Masaryk, 30. mája podpísal Česko-Slovenskú dohodu.

25. mája 1991 pápež Ján Pavol II. poctil sídelného biskupa v Nitre, politického väzňa Mons. Jána Chryzostoma Korca hodnosťou kardinála. Je to prvý biskup na území Slovenska, ktorému Svätá stolica udelila tento najvyšší stupeň cirkevných hodností. Do tejto vysokej funkcie medzi najbližších poradcov pápeža bol slávnostne inštalovaný v Ríme 28. júna.

Máj 1947 v tomto mesiaci bolo na Slovensku ešte stále deväť pracovných táborov, v ktorých živorilo vyše 900 osôb. Ku koncu roka sa ich stav zvýšil na 1387.

Máj 1972 - skupina katolíckych laikov v Bratislave založila tajné vydavateľstvo Samizdat, ktoré vydávalo náboženskú literatúru pre tajné krúžky laikov a kňazov, neskôr aj štvrtročník Radosť a nádej (RAN). Vydavateľstvo pôsobilo až do roku 1990.

AKTIVITY PREDSEDNÍCTVA PV ZPKO

■ **Predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda sa 11. apríla v priestoroch Ministerstva spravodlivosti SR stretol s rezortnou ministerkou Luciou Žitňanskou.** Témou rokovania bol náš otvorený list z 3. marca 2017 o zákone proti extrémizmu a jeho uvádzanie do praxe pomocou NAKA a list z 12. 9. 2016, v ktorom žiadame, aby Ministerstvo spravodlivosti SR zriadilo v rámci svojej pôsobnosti múzeum, ktorého účelom bude sprítomňovať zločiny komunistickej totality. Počas stretnutia predseda PV ZPKO vyjadril obavy, že zákon o extrémizme môže slúžiť na konzervovanie komunistického výkladu našich dejín a k prenasledovaniu aj za iné vedecké postoje k našej histórii, než sú komunistické. Preto, že komunisti opäť ovládajú nielen médiá, ale napr. aj SAV. Ministerka odpovedala, že toto z jej pohľadu nehrozí a ohradila sa voči niektorým formuláciám v otvorenom liste. Potom sme diskutovali o niektorých právnych otázkach posudzovania motívov trestných činov. Predseda PV ZPKO o. i. upozornil na to, že momentálne je verejná diskusia ovládaná ľavičiarскими ideologickými prístupmi. Ministerka naopak vyzdvihla nebezpečenstvo rasizmu, voči čomu predseda Ján Litecký Šveda oponoval. Poukázal na

to, že v súčasnej situácii, keď prebieha invázia na zničenie Európy, je kontraproduktívne vyzdvihovať tento problém a prirodzené ľudské slabosti dávať na roveň zločinu. Toto predseda robili komunisti s cieľom zlomiť ľudskú prirodzenosť. Ako dopadli, vieme. V diskusii k druhému listu sme sa zhodli. Pani ministerka vyjadrila súhlas so zriadením múzea komunizmu. V prvom pláne sa spomenuli dve lokality – buď komornejšia verzia v podzemných priestoroch bývalej „Februárky“ alebo v priestoroch Leopoldova. K tomu jej predseda PV ZPKO prisľúbil pomoc a nezištné konzultácie od ľudí, ktorým komunistické tábory a väzenia zničili život, a ktorých máme v našej organizácii dostatok. Rokovanie sa celkovo nieslo v ústretovom duchu.

■ **Duchovný našej organizácie d. p. Ján Košíar sa 11. apríla v sídle nunciatúry stretol s apoštolským nunciom arcibiskupom Mariom Giordanom.** Preberali sa otázky politického pôsobenia Cirkvi na Slovensku z pohľadu našej organizácie, ale aj z hľadiska politických represí z nedávnych rokov. Náš duchovný sa zúčastnil aj na oficiálnej rozlúčke apoštolského nuncia M. Giordanu 2. mája v Marianke.

PRIPOMÍNAME SI

V máji si pripomíname významné životné jubileá týchto našich členov a sympatizantov. Spomínáme aj na tých, ktorí sa tejto slávnosti nedožili.

45 rokov

Oľga Beaufortová, Košice 26.5.1972

65 rokov

Elena Zacharová, Piešťany 15.5.1952

Helena Halková, Banská Bystrica 23.5.1952

Emília Hukelová, Čierny Potok 27.5.1952

70 rokov

Dušan Hronec, Lučenec 8.5.1947

81 rokov

Ing. Alžbeta Čučiaková, Žilina 24.5.1936

Mária Mišeje, USA 25.5.1936

82 rokov

Anna Šlepečká, Záhor 10.5.1935

Oľga Ostrožlíková, Úľany nad Žitavou 2.5.1935

83 rokov

Jozef Karel, Bratislava 1.5.1934

PhDr. Katarína Mikulová, Bratislava 31.5.1934

84 rokov

Irena Šranková, Veľký Lapáš 8.5.1933

85 rokov

Jozef Cahel, Považská Bystrica 18.5.1932

86 rokov

Margita Bartovičová, Šurany 30.5.1931

88 rokov

Eugénia Vyskočilová, Bratislava 5.5.1929

89 rokov

Magdaléna Salvianová, Trnava 17.5.1928

Božena Zacharová, Bratislava 19.5.1928

93 rokov

Mgr. Vojtech Magurský, Martin 14.5.1924

97 rokov

Bernardína Ivančíková, Svätý Jur 17.5.1920

Anna Vígľašská, Lutila 3.5.1920

Jubilantom srdečne blahoželáme

PRISPELI NA ČINNOSŤ

Renáta Červeňanová, Trenčín	19 EUR
Eva Habánková, Trenčín	16 EUR
Pavol Hošťák, Nová Dubnica	10 EUR
Helena Hošťáková, Nová Dubnica	10 EUR
Eva Jančová, Trenčín	10 EUR
Viera Krivánková, Trenčín	10 EUR
Eliška Michaličková, Trenčín	8 EUR
Ján Kulišek, Trenčín	13 EUR
Milan Tunega, Trenčín	18 EUR
Prof. Milan Ligos, Oravské Veselé	50 EUR
Mons. Ján Sokol, Trnava	30 EUR
Michal Šustek, Žarnovica	10 EUR
JUDr. Peter Brňák, Bratislava	50 EUR
Kamil Bednár, Trstená	20 EUR
Mária Korecová, Nitra	17 EUR
Štefánia Božiková, Nitra	50 EUR
Viola Šranková, Svitačová	50 EUR
Jozef Ostrožlík, Úľany nad Žitavou	7 EUR
Jozef Rydlo, Bratislava	40 EUR
MUDr. Dagmar Pechová, Bratislava	10 EUR
Anna Danková, Dlhá nad Oravou	3 EUR
Anna Letrichová, Tvrdošín	10 EUR
Mária Mičáňová, Dlhá nad Oravou	3 EUR
Helena Záhorová, Bziny	10 EUR
Magda Brodňanská, Žaškov	8 EUR
Agneša Lakoščíková, Dolný Kubín	12 EUR
Jozef Brodňanský, Dolný Kubín	8 EUR
Pavol Turčina, Žaškov	1 EUR
Helena Laurinčíková, Mokrad	1 EUR
Veronika Gregorová, Čadca	8 EUR
Kvetoslav Gregor, Čadca	5 EUR
Mgr. Zlatica Krištiaková, Čadca	8 EUR
Anna Michalinová, Čadca	8 EUR
Ing. Anna Bednárová, Žilina	10 EUR
Ing. Alžbeta Čučiaková, Žilina	6 EUR
Jozef Panáč, Žilina	3 EUR
Ing. Radoslav Rafaj, Žilina	4 EUR
Peter Gvora, Bratislava	30 EUR
Anna Matovičová, Bratislava	8 EUR
Marian Šuran, Bratislava	30 EUR
Marta Krištofčíková, Bratislava	3 EUR
Dagmar Matysová, Bratislava	10 EUR
Štefan Filipovič, Bratislava	8 EUR

Darcom vyslovujeme úprimné poďakovanie

Členovia regiónu Trenčín sa 1. apríla zišli, aby gratulovali k vzácnemu jubileu 90 rokov pani Anežke Šumichrastovej, ktorá je členkou organizácie i výboru politických väzňov od jej založenia. (hh)

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Naša organizácia dlhodobo zápasí s neštandardnou situáciou, keď pripravuje plány svojej činnosti bez krytia finančnými prostriedkami. Nedostatok peňazí nás núti obrátiť sa na Vás s výzvou o pomoc. Vydávanie Svedectva nie je ďalej možné zabezpečiť z prostriedkov štátnej dotácie, preto sa obraciame na Vás s prosbou, vyhľadať vo Vašom okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu. Ak nebude vychádzať, akoby

sme stratili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda nepravíme by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdú podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodláme aj naďalej chrániť a obhajovať. Záujemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na číslo účtu: SK74 3100 0000 0040 0012 8109, BIC: LUBASKBX, alebo sa kontaktujte na tel. čísla 0905 737 790. Darcom úprimne ďakujeme.

Vedenie PV ZPKO a časopisu Svedectvo

† Vo veku nedožitých 87 rokov, 21. apríla 2017, zomrel **Ján MADA** zo Sečovskej Polianky. Posledná rozlúčka sa konala 23. apríla 2017 na miestnom cintoríne v Sečovskej Polianke.

Pozostalým vyslovujeme úprimnú sústrasť

■ **PRIPOMÍNAME.** Úradné hodiny v kancelárii Predsedníctva PV ZPKO v Bratislave na Obchodnej ulici č. 52 sú v pondelok a v stredu od 9.00 hod. do 13.00 hod. Upozorňujeme našich členov, že mimo úradných hodín sa telefonicky nedovolia do kancelárie Predsedníctva PV ZPKO.

Rímskokatolícka cirkev
Biskupstvo Banská Bystrica

Banská Bystrica, 29.3.2017

Číslo: 459-2/2017

Zväz protikomunistického odboja		
Datum	Číslo listu	Výdavok
	04.2017	001
Prílohy:	Učte číslo:	

Vážená pani,
predsedníčka RO PV ZPKO
srdečne Vás pozdravujem.

Dňa 22.3.2017 som v poriadku dostal Váš list z 21.3.2017.

Nakofko odôvodnene nesúhlasím s Vaším spôsobom konania a vyjednávania, je logické, že sa necitím partnerom Vašej komunikácie. Preto Vám list, v ktorom sa odvolávate na Mons. Jána Oroscha, trnavského arcibiskupa, a na Mons. Jána Krajčíka, dekana a správcu katedrály v Banskej Bystrici, doporučene vraciam.

S katolíckym pozdravom

Marián Chovanec
Mons. Marián Chovanec
banskobystrický biskup

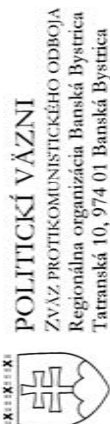
Vážená pani
Helena Halková
Predsedníčka RO PV ZPKO
Tatranská 10
Banská Bystrica
974 01

Na vedomie:
Mons. Ján Orosch, arcibiskup, Trnava
Mons. Ján Krajčík, dekan – správca katedrály, Banská Bystrica
974 01

Príloha: 1

Nám. SNP 19, Banská Bystrica 975 90, tel.: 048/4720800, fax.: 048/4720827, email: sekretar.bb@ccc.sk

23/2016/5D

Banská Bystrica 21. marca 2017

Vaša Excelencia, vážený pán biskup,

aj tohto roku sme chceli vykonať pútnu spomienku pri tabuli na biskupskom úrade na pripomenutie obľudných zločinov komunistického režimu, ktoré spáchal na našej Cirkvi. Možno dajme okolo tej tabule chodiť. Bola som za Vaším pánom riaditeľom. Ten súhlasil, dátum mal byť 19. apríla 2017.

Potom som poprosila pána dekana Mons. Krajčíka o celebrovanie omše. Mons. Krajčík mi odpísal, že omšu neodslúži, lebo vlni sa to všetko obrátiť na podporu jednej politickej strany. Voči tomuto tvrdeniu sa musíme dôrazne ohraďiť, pretože my sme na túto slávnosť pozvali asi 15 hostí, všetkých vysokých banskobystrických funkcionárov bez akéhokoľvek ohľadu na politickú stranu. Pána Kotlebu sme pozvali ako predsedu BBKS, nie ako predsedu ľudovej strany. No nikto okrem neho neprišiel, čo tiež svedčí o tom, ako sa títo ľudia menia vyrovnat' s protikresťanským dedičstvom komunizmu.

Keď mi pán dekan Krajčík teraz odmietol odslúžiť sv. omšu, tak sme sa dohodli s naším pánom predsedom, že ju odslúži duchovný našej organizácie vdp. ThDr. Ján Košíar (má na to dekrét Trnavského arcibiskupa Mons. Jána Oroscha) na čo ste už – podľa slov pána dekana Krajčíka – mu zakázali poskytnúť aj katedrálu. Čím sa dp. Ján Košíar prevínil voči Cirkvi a voči tomuto spoločenstvu? Navyše ste nás (podľa pána dekana) nepravdivo obvinili, že sme 14. 3. 2017 mali sv. omšu v kostole sv. Alžbety. My sme ju tam určite neorganizovali.

Naša organizácia sa stará o odkaz všetkých obetí komunizmu, chceme dať úctu tým kňazom, čo trpeli za Cirkev, vieru a častokrát za ju položili aj svoj život. Poznamenávam, že členom našej organizácie bol aj otec kardinal Ján Chryzostom Korec, svojho času Váš predstaviteľ.

Pán biskup, veľmi ma mrzí, že ste k nám zaujali takýto postoj. Prosím o vysvetlenie Vášho konania, prečo ste nedovolili, aby sme mali v bystrickej katedrále sv. omšu? Či nie je Boží chrám miesto pre každého? Aj pre obývajúcich a briešnych ľudí? Sú vari bývalí väzni svedomia neprijateľní aj dnes, 27 rokov po páde totality? Prosím o vysvetlenie Vášho postoja, lebo naši členovia, ktorí prežili obrovské utrpenie, mučenie pri výsluchoch, dlhoročné žaláre, ktorí sa obracali s vierou a nádejou na Božie milosrdenstvo a spravodlivosť, toto Vaše konanie pri najľepšej vôli nechápajú. Takýmto činmi, keď z verejných priestorov vytláčate nás, obeť komunizmu, iba napomáhate opätovnému etablovaniu sa marxizmov vo všetkých oblastiach nášho spoločenského života. Čo bude nasledovať ďalej? Nová Barbarská noc?

V očakávaní Vašej odpovede Vám prajem veľa zdravia a Božieho požehnaní.
Pochválený Pán Ježiš Kristus

S úctou

Helena Halková
predsedníčka RO PV ZPKO Banská Bystrica

Politická Vázní
Zväz protikomunistického odboja
Región BANSKÁ BYSTRICA
pobočka Banská Bystrica

Anna Č. 21.3.2017
tátnokatolícka cirkev
Biskupstvo

J. E.
Mons. ThDr. Marián Chovanec
banskobystrický biskup
Námestie SNP 19
975 90 Banská Bystrica